ប្រវត្តិសម្តេចព្រះមហាសុមេធាធិបតីសង្ឃនាយកថ្នាក់ទី១
គណមហានិកាយ ជោតញ្ញាណោ ព្រះនាម ជួន-ណាត

កំណាព្យពាក្យប្រាំបួន ដោយ គឹម-ច័ន្ទវង្ស
អ្នកនិពន្ធខ្មែរទទួលជ័យលាភីគុរង្វាន់ជំនាន់សុតន្តប្រីជាឥន្ទឆ្នាំ១៩៧៣
ថ្ងៃទី២០កញ្ញាឆ្នាំ១៩៩៤

១-	អហំយើងខ្ញុំ	សូមប្រណម្យ	ប្រណិប័តន៍
	ផ្គងថ្វាយថ្វាត់	ពីចម្ងាយ	ចំពោះអង្គ
	សូមគោរព	ថ្វាយបង្គំ	សម្តេចសង្ឃ
	ទ្រង់អគ្គ	រាជកវី	ល្បីអស្ចារ្យ ។
២-	សង្ឃនាយក	ថ្នាក់ទី១	នាម“ជួន-ណាត”
	ព្រះទ័យស្អាត	ចិត្តបរិសុទ្ធ	ប្រោសមេត្តា
	យើងស្រឡាញ់	ទុកព្រះអង្គ	ជាអាចារ្យ
	មានប្រាថ្នា	ចង់ថែវង្ស	អង្គប្រាជ្ញនេះ ។
៣-	ក្នុងពេលនេះ	ខ្ញុំសម្តែង	រៀបប្រវត្តិ
	របស់ទ្រង់	តាមកំណត់	ខ្ញុំចាំចេះ
	ទុកឲ្យក្មួន	ចៅជាន់ក្រោយ	ជាចំណេះ
	ថាអង្គនេះ	ជាអ្នកប្រាជ្ញ	រាជកវី ។
៤-	ទ្រង់ប្រសូត្រ	ដប់មួយរោច	ខែមីនា
	ថ្ងៃអង្គារ	ដែលត្រូវជា	ខែទីបី
	ចន្ទគតិ	ដប់ប្រាំបី(១៨)	ប៉ែតសិបបី(៨៣)
	គងពិសី	កំពង់ស្ពឺ	រកាកោះ ។
៥-	ភូមិកំរៀង	ព្រះបិតា	នាមហៅជួន
	និងភរិយា	សមសុទ្ធិសួន	ទ្រង់នាមឈ្មោះ
	ហៅថាយក់	មានបុត្រពីរ	ដោយចំពោះ
	គឺសម្តេច	ម្នាក់ទៀតឈ្មោះ	លោកជួន-នុត ។

៦- កាលកុមារ បានសិក្សា អក្សរសាស្ត្រ
ចេះចាំច្បាស់ លេខនព្វន្ត ច្រើនបំផុត
កបលក្ខណា សមលក្ខណៈ ជាកុលបុត្ត
មាននិស្ស័យ ខ្ពស់បំផុត នឹងសាសនា ។

៧- ពេលព្រះជន្ម ១៤ឆ្នាំ ទ្រង់ព្រះផ្នួស
បានចូលបួស ជាសាមណេរ ក្នុងវស្សា
ដប់ប្រាំបី(១៨) កៅប្រាំពីរ(៩៧) សំរិទ្ធិកា
ពិសាខា នាឆ្នាំច ១៥កើត ។

៨- នៅពោល្យំ រលាំងកែន កណ្តាលស្ទឹង
ខេត្តកណ្តាល ជាពំនឹង និងកំណើត
ការសិក្សា បានចេះដឹង មួយដឺឆើត
ធ្វើឲ្យកើត ជាអ្នកប្រាជ្ញ យ៉ាងពេញលេញ ។

៩- បួសពីរឆ្នាំ ក៏ចូលរៀន ព្រះបរិយត្តិ
នៅក្នុងវត្ត ឧណ្ណាលោម ក្រុងភ្នំពេញ
ដល់វស្សា ២១ឆ្នាំ បានបំពេញ
ភិក្ខុវិញ ដប់ប្រាំបួន(១៩) សូន្យប្រាំមួយ(០៦) ។

១០- ត្រូវខែជេស្ឋ ១៤កើត នាឆ្នាំរោង
តាមលេខយោង ឆសករាជ ស័កប្រាំមួយ
ទ្រង់ព្រះផ្នួស គឺទ្រង់បួស ក្នុងពុទ្ធត្រួយ
ដែលលើកស្ទួយ ដោយឧបជ្ឈាយ៍ នាមម៉ា-កេត ។

១១- ព្រះកែ-ម៉ម ធម្មវាចា គ្រូសូត្រស្តាំ
តាមលំនាំ ពុទ្ធសាសនា ពុទ្ធខេត្ត
គ្រូសូត្រឆ្វេង ព្រះអ៊ុន-ខឹម សក្យវេទ
បុញ្ញខេត្ត អនុស្សា វនាចារ្យ ។

១២- លុះព្រះអង្គ ទ្រង់ព្រះផ្នួស ភិក្ខុហើយ
មិនកន្តើយ ទ្រង់បាននាម បញ្ញត្តិថា
ជោតញ្ញាណ គឺបញ្ញា ដ៏ថ្លៃថ្លា
ទ្រង់សិក្សា បានសម្រេច ដូចប៉ុនប៉ង ។

១៣- និស្ស័យក្រាស់ ទ្រង់យល់ច្បាស់ ពុទ្ធសាសនា
ចិត្តជ្រះថ្លា ខំសិក្សា តាមបំណង
មានថានៈ ចំណេះដឹង ជាចម្បង
អស់លោកផង គោរពទ្រង់ ហើយកោតខ្លាច ។

១៤- ទ្រង់ចេះចាំ យល់ឬសគល់ ច្រើនភាសា
លាវភូមា មនសៀមខ្មែរ យ៉ាងអង់អាច
សំស្ក្រឹត និងបាលី ព្រះទ័យស្វាច
ដូចអ្នកប្រាជ្ញ រាជបណ្ឌិត ផងនានា ។

១៥- ក្នុងព.ស. ម្ភៃបួន(២៤) ហុកប្រាំមួយ(៦៦)
ទៅហាណូយ ទ្រង់បំពេញ ខាងភាសា
សំស្ក្រឹត និងអក្សរ សិលាចារ
គឺភាសា តាមផ្ទាំងថ្ម នាបូរាណ ។

១៦- ទ្រង់ស្នាក់នៅ នឹងអាចារ្យ បារាំងសែស
នៅប្រទេស យួនខាងជើង ពីរអង្គប្រាណ
គឺសម្តេច នាមហ្វួត-តាត ចេះចំណាន
អាចអានបាន ភាសាថ្ម អង្គរវត្ត។

១៧- ល្វី-ហ្វី-ណូត៏ បារាំងសែស ជាចាងហ្វាង
និងជំណាង ចៅហ្វាយខ្មែរ តាមប្រវត្តិ
ជាអាចារ្យ បានបង្រៀន ឲ្យប្រាកដ
ទ្រង់ហ្មត់ចត់ ទាំងភាសា វៀតណាមទៀត ។

១៨- ខាងភាសា បារាំងសែស និងអង់គ្លេស
ទ្រង់ក៏ចេះ ល្មមប្រាស្រ័យ មិនឃ្លៀងឃ្លាត
ចេះវែកញែក រកឬសគល់ ភាសាជាតិ
ចែកផៅញាតិ កូនចៅក្រោយ បានសិក្សា ។

១៩- នៅក្នុងឆ្នាំ ដប់ប្រាំបួន(១៩) សាមសិបមួយ(៣១)
ទ្រង់ទៅជួយ និងប្រជុំ ពិភក្សា
នៅវៀងចន្ទន៍ ហ្លួងព្រះបាង ខាងសាសនា
ផ្នែកសិក្សា សាលារង ខាងបាលី ។

២០-	ឆ្នាំសាមបី(៣៣)	ទ្រង់បាននាំ	ប្រតិភូ
	ព្រះសង្ឃខ្មែរ	អង្គគ្រូៗ	អង្គមន្ត្រី
	និមន្តទៅ	កូសាំងស៊ីន	ជាសាក្សី
	ត្រួតពិនិត្យ	វត្តចាស់ថ្មី	ខេត្តនានា ។
២១-	វិរិយភាព	ក្នុងកិច្ចការ	ដ៏ធំៗ
	ទ្រង់បន្ទំ	ហើយទ្រង់ឡើង	យសសក្តិងារ
	សមណសក្តិ	តាមលំដាប់	ផងនានា
	ក្នុងសាសនា	ព្រះពុទ្ធអង្គ	របស់យើង ។
២២-	ម្ភៃបួន(២៤)	ហាសិបបួន(៥៤)	ពុទ្ធសករាជ
	រដ្ឋអំណាច	បានប្រគេន	លើកតម្កើង
	ជាបាឡាត់	សក្យបុត្ត	ថានៈថ្កើង
	ដូចគេយើង	ធ្លាប់បានដឹង	មកយូរយារ ។
២៣-	ក្នុងព.ស.	ម្ភៃបួន(២៤)	ហាសិបប្រាំមួយ(៥៦)
	រដ្ឋលើកស្ទួយ	ជាព្រះគ្រូ	សង្ឃសត្ថា
	នៃសម្តេច	ព្រះនាមទៀង	សង្ឃរាជា
	ទីថានា	សម្រាប់ឯក	សម្តេចសង្ឃ ។
២៤-	ឆ្នាំម្ភៃបួន(២៤)	ចិតសិបប្រាំ(៧៥)	បានឡើងជា
	ព្រះរាជា	កត្តិយស	មន្ត្រីសង្ឃ
	គឺព្រះសាស	នសោភ័ណ	តំណវង្ស
	ផ្នែកព្រះសង្ឃ	ក្នុងពុទ្ធសាសន៍	តរៀងទៅ ។
២៥-	បន្ទាប់ទៀត	ទ្រង់បានឡើង	ពុទ្ធឃោសា
	ចារិយវង្ស	រាជគណៈ	លំដាប់ទោ
	តាមសមសួន	ជិតផុតថ្នាក់	ដែលតម្រូវ
	នៅក្នុងឆ្នាំ	ម្ភៃបួន(២៤)	ប៉ែតសិបបួន(៨៤) ។
២៦-	លុះក្នុងឆ្នាំ	ម្ភៃបួន(២៤)	ប៉ែតសិបប្រាំបី(៨៨)
	ឡើងមន្ត្រី	គណៈឯក	ដោយសមសួន
	ជាពោធិវង្ស	ដប់ប្រាំបួន(១៩)	សែសិបបួន(៤៤)
	ចាប់ពាក្យចួន	ត្រូវគ.ស.	គ្រឹស្តសករាជ ។

២៧-	ឆ្នាំម្ភៃបួន(២៤)	កៅសិបពីរ(៩២)	ជាអធិបតី	
	អស់មន្ត្រី	សង្ឃទាំងពួង	គឺសង្ឃរាជ	
	មានព្រះនាម	ល្បីរន្ទឺ	ភ្លឺសស្វាច	
	ជាសង្ឃរាជ	ព្រះមហាសុ	មេធាធិបតី	។
២៨-	សង្ឃនាយក	ផ្នែកគណៈ	មហានិកាយ	
	ដូចបរិយាយ	ជូនហូរហែរ	តាមករី	
	ដែលស្រាវជ្រាវ	ជាសណ្តាប់	ប្រាប់ប្រុសស្រី	
	តាមសម្តី	បើមានខ្វះ	ជួយសំបាច់	។
២៩-	ម្ភៃបួន(២៤)	កៅសិបបួន(៩៤)	ក្នុងឆ្នាំនេះ	
	រាជតម្រិះ	តំឡើងសក្តិ	ជាសម្តេច	
	ព្រះមហាសុ	មេធាធិបតី	ដែលជាស្តេច	
	សង្ឃនាយក	លើសអស់សង្ឃ	នៃកម្ពុជា	។
៣០-	សម្តេចសង្ឃ	ទ្រង់មិនល្បី	តែក្នុងស្រុក	
	ទោះក្រៅស្រុក	ទ្រង់ក៏ល្បី	ដូចភូមា	
	គេឲ្យសក្តិ	ប្រទានយស	ដ៏ថ្លៃថ្លា	
	អគ្គមហា	ព្រះបណ្ឌិត	សហភាព	។
៣១-	នៅក្នុងឆ្នាំ	ម្ភៃបួន(២៤)	កៅប្រាំបី(៩៨)	
	លើសមន្ត្រី	សង្ឃនានា	លើផ្ទៃរាប	
	នៃប្រទេស	ជាតិភូមា	សហភាព	
	សូមជម្រាប	កត្តិយសល្បី	នៃព្រះអង្គ	។
៣២-	លក្ខណៈទ្រង់	ជាអ្នកប្រាជ្ញ	រាជបណ្ឌិត	
	ល្បីឈ្មោះពិត	សមចំណោះ	ទ្រង់ជាស្តេច	
	តែក្នុងស្រុក	ហាក់ព្រងើយ	ខ្លាចទ្រង់ដាច់	
	មិនលើកទ្រង់	ឲ្យសូរេច	រាជករី ។	
៣៣-	ជនជាតិគេ	ខ្លាចទ្រង់ញ័រ	ព្រោះទ្រង់ចេះ	
	មានចំណោះ	លើសអស់ជន	ទាំងប្រុសប្រ៊	
	តែជាតិខ្មែរ	អ្នកដឹកនាំ	គំនឹតខ្ជី	
	ខ្លាចទ្រង់ល្បី	អាប់រាសី	របស់ខ្លួន	។

៣៤-	ខ្មែរខ្លាំងណាស់	ខាងខ្លួនល្ងង់	ធ្វើជាចេះ
	ខ្លួនមិនខ្មេះ	អួតក្អេងក្អាង	បំពើងខ្លួន
	អ្នកណាចេះ	ចង់រំលាយ	ជាក្រមួន
	ឲ្យគេថា	មានតែខ្លួន	លើសគេឯង ។
៣៥-	នេះហើយខ្មែរ	ល្ងង់ធ្វើចេះ	មិនជួយគ្នា
	ខ្លួនប្រជា	ធ្វើជាស្តេច	ស្រែកក្តែងៗ
	អញ្ជឹងហើយ	បានជាខ្មែរ	អស់សម្បែង
	ព្រោះចេះឯង	មិនព្រមក្រែង	ចេះគេផង ។
៣៦-	ប្រទេសគេ	ឃើញអ្នកចេះ	រាប់អានណាស់
	ខំខ្វេះខ្វះ	លើកតម្កើង	ក្រៃកន្លង
	ឲ្យកិត្តិយស	ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់	មិនឲ្យហ្មង
	លើសរាស្ត្រផង	គ្មានប្រណែន	បន្តិចសោះ ។
៣៧-	លុះដល់ឆ្នាំ	ម្ភៃប្រាំ(២៥)	ស៊េរីមួយ(០១)
	គេលើកស្ទួយ	លើសគេឯង	រដ្ឋបុរស
	អភិធជ	មហារដ្ឋគរុ	ដ៏ត្រង់ស្មោះ
	លើបុរស	មានមួយអង្គ	នៃភូមា ។
៣៨-	ខែកុម្ភៈ	ដប់ប្រាំបួន(១៩)	ហុកសិបបួន(៦៤)
	ដោយគាប់ជួន	ពួកនិពន្ធ	ខ្មែរស្រុះគ្នា
	បានសម្រេច	លើកតម្កើង	ព្រះអង្គជា
	ក្នុងថានា	ព្រះអគ្គ	និពន្ធខ្មែរ ។
៣៩-	ហើយបានថ្វាយ	សមាជិក	ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
	ជាកិត្តិយស	សមាគម	និពន្ធខ្មែរ
	ដូចរៀបរាប់	ប្រាប់បងប្អូន	ជាហូរហែរ
	សូមជួយកែ	ជួយតម្រង់	ជួយលើកស្ទួយ ។
៤០-	ឆ្នាំម្ភៃប្រាំ(២៥)	សូន្យប្រាំពីរ(០៧)	ឡើងសម្រេច
	ជាសម្តេច	សង្ឃនាយក	ថ្នាក់ទីមួយ
	ផ្នែកគណៈ	មហានិកាយ	មានតែមួយ
	ការលើកស្ទួយ	សមថានៈ	ព្រះអង្គណាស់ ។

៤១- ហុកប្រាំពីរ(៦៧) ឧសភា ម្ភៃប្រាំបី(២៨)
ក្នុងនាមនៃ មហាវិទ្យាល័យ អក្សរសាស្ត្រ
ជាសាលា ភូមិន្ទសាកល មនុស្សសាស្ត្រ
ស្ដេចអម្ចាស់ សីហនុ ទ្រង់ប្រទាន ។
៤២- សញ្ញាបត្រ មហាបណ្ឌិត អក្សរសាស្ត្រ
បានប្រកាស យ៉ាងឱឡារ សព្វទីថាន
ប្រជាពល មានអំណរ ពន់ប្រមាណ
ឃើញទ្រង់បាន គ្មានប្រណែន ដូចអ្នកផង ។
៤៣- ខ្លះពេបជ្រាយ មិនសប្បាយ ប្រកាន់បក្ស
ខ្លះប្រកាន់ អាងវណ្ណៈ ថាអ្នកខ្ពង់
មិននាំគ្នា ខំកែកុន ជួយតម្រង់
ឲ្យបានត្រង់ បែរយកលែស សំ.បាលី ។
៤៤- វត្តនានា ជាទូទៅ ក្នុងកម្ពុជា
បាននាំគ្នា ធ្វើបុណ្យទាន ថ្វាយសួស្ដី
ថ្វាយព្រះអង្គ មានជន្មា សុខសេរី
បានយឺនយូរ មានរស្មី កុំបីខាន ។
៤៥- ព្រះអង្គជា ជាតិបិតា អក្សរសាស្ត្រ
ពូកែណាស់ ខាងវែកញែក រកលក្ខណ៍ថាន
មូលឫសគល់ អក្សរខ្មែរ យ៉ាងចំណាន
ទុកស្នាដៃ ឯកសណ្ឋាន អក្សរខ្មែរ ។
៤៦- ទ្រង់និពន្ធ ពាក្យកំណាព្យ ជាកាព្យឃ្លោង
យកន័យយោង ប្រដៅសត្វ ឲ្យកែប្រែ
ហើយនិពន្ធ វចនា នុក្រមខ្មែរ
វែកញែកកែ អក្សរសាស្ត្រ ឲ្យរុងរឿង ។
៤៧- ទ្រង់និពន្ធ វេយ្យាករណ៍ ជាបាលី
ឲ្យប្រុសស្រី បានសិក្សា ចំណេះថ្កើង
បានជួយជាតិ រួមខ្មីឃ្មាត លើកតម្កើង
បំផុះយើង ឲ្យចេះគិត គំនិតថ្កាន ។

៤៨- ព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់សម្តែង ពីជីវិត
គ្មានអ្វីពិត អនិច្ចំ សច្ចៈបាន
សព្វមនុស្សសត្វ តែងកើតមក គ្រប់ៗប្រាណ
តោងរលត់ អវសាន ទីបំផុត ។

៤៩- ពេលរសៀល ថ្ងៃអង្គារ ១២កើត
គឺខាងខ្នើត ខែភ្លឺស្វាង នៃភទ្របទ
ឆ្នាំរការ ឯកស័ក គួររន្ធត់
ទ្រង់ឪសថ គឺប្រឈួន រោគប្រចាំ ។

៥០- ត្រូវនឹងថ្ងៃ ទីម្ភៃបី(២៣) ខែកញ្ញា
នៅវេលា ម៉ោងដប់ប្រាំ(១៥) សែសិបប្រាំ(៤៥)
គ្រូចំណាន បានព្យាបាល យ៉ាងសកម្ម
ប្រកបថ្នាំ រហូតមក តែអនិច្ចា ។

៥១- លុះដល់ថ្ងៃ ដប់បួន(១៤)កើត ទីម្ភៃប្រាំ(២៥)
ខែកញ្ញា ហុកប្រាំបួន(៦៩) ព្រះអស្សា
សប្បស្សាស ក៏ឃ្លាតចាក ព្រះកាយា
គ្មានអ្នកណា មួយជឿឡើយ ក្នុងពេលនោះ ។

៥២- នៅម៉ោងម្ភៃ(២០) ម្ភៃ(២០)នាទី សម្តេចសង្ឃ
នាមជួន-ណាត ព្រះអង្គទ្រង់ បានទម្លុះ
វិញ្ញាណក្ខន្ធ ទីវង្គត នាគ្រានោះ
ធ្វើឲ្យមនុស្ស ក្នុងកម្ពុជា សែនសង្វេគ ។

៥៣- ស្តាយអើយស្តាយ មិនគួរឆ្ងាយ ខានឃើញភក្ត្រ
បាត់សម្តី កបវរលក្ខណ៍ ធ្លាប់តែស្រែក
ប្រៀនប្រដៅ ដល់កូនចៅ មិនអល់ឯក
ប្រជាពល ស្តាយអនេក ចំពោះទ្រង់ ។

៥៤- ហេតុអស្ចារ្យ នាគ្រានោះ កក្រើកដី
គ្រប់វត្តវ៉ា ទូងស្គរជ័យ ថ្វាយដល់ទ្រង់
ទោះសព្វសត្វ មនុស្សទូទៅ គ្រហស្ថសង្ឃ
បានកាន់ទុក្ខ ថ្វាយដល់ទ្រង់ ដោយជ្រះថ្លា ។

៥៥- ក្នុងជីវិត កាលពីតូច រហូតធំ
ដួងចិត្តខ្ញុំ សែនក្ដុលក្ដួល អួលឱរា
មិនធ្លាប់ដឹង មិនធ្លាប់ឃើញ ហេតុអស្ចារ្យ
នេះហៅថា កក្រើកដី កក្រើកទឹក ។

៥៦- ទាំងក្មេងចាស់ មាត់ឆ្លើយឆ្លង សួរនាំគ្នា
វត្តនានា បានប្រារព្ធ បុណ្យរំលឹក
ថ្វាយព្រះអង្គ សព្វទិសទី យ៉ាងភ្លូកភ្លឹក
អឹកអធឹក សូមឲ្យទ្រង់ សុខតទៅ ។

៥៧- ហេតុអស្ចារ្យ ក្នុងជីវិត គ្រាទី១
ខ្ញុំបានឃើញ ហេតុរញ្ជួយ ទ្រូងអួលក្ដៅ
ចិត្តអារម្មណ៍ ត្រសែតហើរ ហាក់មួមៅ
គឺសំដៅ ទ្រង់សុគត នេះតែម្ដង ។

៥៨- ហេតុទីពីរ ដែលអស្ចារ្យ ខ្ញុំឃើញច្បាស់
គឺប្រទះ យង់យល់ជាក់ កងរំពង
នៅសហរដ្ឋ អាមេរិក នេះឯងហោង
គួរចាំចង ក្នុងជីវិត គ្រប់ៗគ្នា ។

៥៩- នៅពេលយួន រំលោភខ្មែរ ប៉ែតប្រាំបួន(៨៩)
ខែមករា ចូលរុកគួន ខាងរដ្ឋា
អាមេរិក បានផ្សព្វផ្សាយ សព្វទិសា
ខ្មែរវេទនា រងខ្លោចផ្សា វិនាសកម្ម ។

៦០- គ្រប់ទូរទស្សន៍ គ្រប់វិទ្យុ សារពត៌មាន
រដ្ឋក៏បាន ថ្កោលទោសយួន យ៉ាងសកម្ម
ទោះក្មេងចាស់ បានឃើញឮ ហើយចងចាំ
វិនាសកម្ម របស់ខ្មែរ សែនរញ្ជួយ ។

៦១- ខ្ញុំបានរួម ជាតំណាង របស់ខ្មែរ
ជាហូរហែរ ទៅអង្គាស ប្រាក់ជំនួយ
បានច្រើនលាន ឲ្យអង្គការ យកទៅជួយ
ខ្មែររងួយ ឯជំរុំ ប្រទេសថៃ ។

៦២- សហរដ្ឋ អាមេរិក បានចាត់ការ
ដាក់ផែនការណ៍ គ្រប់ទិសទី ប្រចាំថ្ងៃ
គឺទាំងរដ្ឋ ទាំងអង្គការ គ្មានសំចៃ
បានថ្កោលទោស បនប្រល័យ ទាំងយួនខ្មែរ ។

៦៣- ខ្លោចផ្សាអើយ សែនខ្លោចផ្សា ចិត្តក្តុកក្តួល
សែនរញ្ជួល ខ្មែរវេទនា គ្មានពេលល្ហែ
បនប៉ុល-ពត បានធ្វើបាប ដល់រាស្ត្រខ្មែរ
យួនក៏ដែរ ផ្សំនឹងខ្មែរ មួយបក្សទៀត ។

៦៤- ឯបារាំង ជាចៅហ្វាយ របស់ខ្មែរ
លុះមួយខែ ទើបផ្សព្វផ្សាយ អមព្រោងព្រាត
នេះចៅហ្វាយ ១០០ឆ្នាំ ជិះចោលម្យៀត
សូមអស់ញាតិ ជួយចងចាំ ក្នុងចិន្តា ។

៦៥- ឥឡូវបែរ ងាកចូលមក សម្តេចសង្ឃ
ដែលព្រះអង្គ ទ្រង់សុគត យើងកំព្រា
ចិត្តម្នាក់ៗ នៅអាល័យ គ្រប់ៗគ្រា
យើងរាល់គ្នា មានទោមនស្ស ជារាល់ថ្ងៃ ។

៦៦- បុណ្យកុសល ទាំងប៉ុន្មាន ដែលយើងមាន
សូមទ្រង់បាន ជាចំណែក ជាបច្ច័យ
សូមថ្វាយទ្រង់ សូមឲ្យទ្រង់ អស់ទុក្ខភ័យ
អស់អាល័យ ពីលោកិយ តទៅអើយ ។

៦៧- សូមព្រះអង្គ ទ្រង់បានយាង ដល់និព្វាន
កុំឲ្យមាន ឧបសគ្គអ្វី មកបៀតឡើយ
កើតជាមនុស្ស សូមខ្ពង់ខ្ពស់ កំពូលត្រើយ
គ្រាន់ជួយស្បើយ ដល់សត្វលោក ផងនានា ។

៦៨- សិស្សយើងខ្ញុំ សូមបង្គំ ពីចម្ងាយ
គ្មានអ្វីថ្វាយ មានតែបុណ្យ ទាននានា
ធ្វើបញ្ជូន ទុកជាក្បូន ពួនជាធារ
ថ្វាយរាជា ដ៏មានយស ហួសវិស័យ ។

៦៩- ពួកសិស្សគណ ឧទ្ទិស្ថាន ចំពោះទ្រង់
សូមព្រះអង្គ ងាកបែរក្រោយ ឲ្យពរជ័យ
ដល់យើងខ្ញុំ ព្រោះឥឡូវ មានទុក្ខភ័យ
ហេតុចង្រៃ កើតមានឡើង ដល់ស្រុកខ្មែរ ។

៧០- សូមពលរដ្ឋ បានក្តីសុខ មានសេរី
ពួកព្រៃផ្សៃ សូមវិនាស ជាតិកែប្រែ
មានសន្តិសុខ សុខសប្បាយ ជួបឱម៉ែ
ចម្ការស្រែ មានភោគផល ផុតទុក្ខសៀយ ។

៧១- សត្រូវមុខ សូមរំលង ខ្ទងវលាយ
បែកខ្ចាត់ខ្ចាយ កុំបៀតបៀន ដល់ខ្មែរឡើយ
កម្មអាក្រក់ ក៏សូមហ្មត់ អស់បង្ហើយ
ច្រានដល់ត្រើយ បានសុខសាន្ត ដូចទ្រង់នៅ ។

៧២- កាលពីទ្រង់ គង់ជន្មា ព្រះទ័យស្អាត
ហើយទ្រង់ឆ្លាត មានមេត្តា គ្រប់ញាតិផៅ
ជាព្រះព្រហ្ម ញញឹមព្រាយ រួសចៅរៅ
គេគាល់ហ្វៀ យកឱវាទ ពីព្រះអង្គ ។

៧៣- ព្រះអង្គទ្រង់ មានធម៌បួន ក្នុងព្រះទ័យ
ចេះកែឆ្នៃ ប៉ិនប្រសព្វ ឆ្លាតយល់យង់
ហៅពលះ គឺកម្លាំង ល្អបញ្ចង់
ទោះកាយទ្រង់ ក៏សក្តិសម អង្គអ្នកប្រាជ្ញ ។

៧៤- មួយបញ្ញា ឆ្លាតកបកល ចេះដោះស្រាយ
មិនជិនណាយ មិនចេះទាល់ ហើយអង់អាច
ក្នុងជំនុំ ទាំងតូចធំ មិនចេះខ្លាច
មានអំណាច មិនទើសទាក់ ហើយសមសួន ។

៧៥- ពីរវិរិយ គឺព្យាយាម ទាំងថ្ងៃយប់
ស្រាវជ្រាវគ្រប់ រួចបញ្ចេញ ទៅជាក្បួន
ឲ្យកូនចៅ ជំនាន់ក្រោយ បានភ្ញាក់ខ្លួន
រឹងមាំមួន គ្រប់វិស័យ កើនបញ្ញា ។

៧៦- បីអនលជ្ឈិ ប្រព្រឹត្តិល្អ ជាគម្រូ
ហើយជាគ្រូ ទូស្រុកទេស ផងនានា
ល្បីក្រៅស្រុក គេចាត់ទុក ជាអាចារ្យ
ដូចភ្នំមា ជាតឹកតាង សម្អាងហើយ ។
៧៧- ប្អូនសង្គហៈ ទ្រង់មេត្តា មិនរើសមុខ
ឲ្យគេសុខ ប្រាសចាកទុក្ខ និរាសស្បើយ
ជួយទាំងសព្វ ប្រដៅសត្វ មិនកន្តើយ
នេះឯងហើយ ហៅព្រះព្រហ្ម នាលោកិយ ។
៧៨- យើងទាំងអស់ គួរគ្រាប់តាម ហើយគោរព
ត្រូវសេពគប់ ស្តាប់អស់អាថ៌ ពាក្យសម្តី
ដែលទ្រង់ទុក ជាក្បួនខ្នាត រាជកវី
ឲ្យប្រុសស្រី បានរៀនសូត្រ ទល់សព្វថ្ងៃ ។
៧៩- ឆ្នាំចិតប្រាំបី(៧៨) ខ្ញុំមកដល់ សហរដ្ឋ
មានដំណឹង គួររន្ធត់ ស្លុតស្មារតី
ថាព្រះអង្គ ទ្រង់សុគត ព្រះជន្មខ្ស័យ
មានសង្ស័យ ថាមានគេ លួចធ្វើគត ។
៨០- ដោយដាក់ថ្នាំ ជាតិបំពុល ក្នុងក្រយា
អាចប្រហារ ឲ្យព្រះជន្ម ទ្រង់រលត់
ការនេះស្ងាត់ ហើយគេធ្វើ ដោយហ្មត់ចត់
ភ្លៃបំបត់ ថាទ្រង់ឈឺ ជម្ងឺចាស់ ។
៨១- ខ្ញុំនឹងឆេវ ខំស៊ើបសួរ ក៏មិនលិច
តែមិនភ្លេច ទុកក្នុងចិត្ត គិតយ៉ាងច្បាស់
ថ្ងៃណាមួយ គង់នឹងដឹង ឥតប្រែផ្លាស់
គង់នឹងប៉ះ ឮល្ហិចល្ហៀង មានសង្កា ។
៨២- បើសិនជា ដូចជាពាក្យ ឮនេះមែន
សូមទេវតា រាប់ម៉ឺនសែន ជួយផ្ដន្ទា
ចោរសមាន អ្នកដែលក្បត់ ឲ្យវេទនា
មានកម្មពៀរ កុំបីខាន ទៅអនាគត ។

៨៣- បើពាក្យនេះ មិនពិតវិញ ក៏សូមទោស
តែបើពិត ពិតជាខុស ពិតប្រាកដ
ហើយទោសនោះ មិនអាចគេច មិនអាចរត់
ជាទោសក្បត់ ជាតិពេញទី ត្រូវតែសង ។
៨៤- សព្វថ្ងៃនេះ ទូលបង្គំ គ្មានអ្វីស្នង
មានតែចង ប្រវត្តិទ្រង់ ប្រាប់ស្នាដៃ
ទុកជាកេរ្តិ៍ ដល់កូនចៅ លើលោកិយ
ឲ្យយល់ន័យ ថាទ្រង់នេះ អស្ចារ្យណាស់ ។
៨៥- សូមព្រលឹង របស់ទ្រង់ យល់យល់ជាក់
ភាពស្មោះស្ម័គ្រ របស់យើង ឲ្យបានច្បាស់
ចង់លើកស្នួយ កេរ្តិ៍ឈ្មោះទ្រង់ ឲ្យត្រចះ
កុំឲ្យខ្ចាស់ ដល់ជាតិគេ ដែលលើកទ្រង់ ។
៨៦- ឥឡូវនេះ ទូលបង្គំ មានប្រាថ្នា
លើកជាសារ ធ្វើចុតហ្មាយ ឡើងតម្រង់
ទៅកម្ពុជា តាមរយៈ មន្ត្រីសង្ឃ
ឲ្យលើកទ្រង់ ជា "បុណ្យជាតិ" នៃកម្ពុជា ។
៨៧- សូមទ្រង់ជួយ ស្នួយញត្តិនេះ ឲ្យសម្រេច
តាមបំណាច់ ដែលទ្រង់មាន លើកម្ពុជា
កុំឱ្យឧបសគ្គ មករារាំង ពាំងវេលា
ឲ្យរាជា និងមន្ត្រី គេអនុញ្ញាតិ ។
៨៨- ថ្ងៃអង្គារ ដប់ប្រាំបួន(១៩) ខែមីនា
ឆ្នាំសូន្យពីរ(០២) ត្រីសកា មហាសន្និបាត
សហគមន៍ ព្រះសង្ឃខ្មែរ មកព្រោងព្រាត
គ្រប់ផៅញាតិ ប្រជុំសង្ឃ ពហុកោណ ។
៨៩- នៅក្នុងវត្ត សាមគ្គី រតនារាម
អ៊ុច-ចន្ទមុនី ចៅអារាម រដ្ឋវ៉ាស៊ិងតោន
ក្រោមសង្ឃា ធិបតី នាមសៅ-ឃន
និងសម្តេច ឃោសានន្ទ ជាអម្ចាស់ ។

៩០- ព្រះសង្ឃខ្មែរ គ្រប់ទិសទី សហរដ្ឋ
ពីគ្រប់វត្ត មកប្រជុំ ទាំងក្មេងចាស់
នឹងដោះស្រាយ ហើយរៀបចំ ឲ្យបានច្បាស់
កម្មថ្មីចាស់ ជម្រះសង្ឃ អង្គនានា ។
៩១- គឹម-ច័ន្ទវង្ស ជាចាហ្វាង សារពត៌មាន
កាសែតខ្មែរ ព្រមទាំងមាន សារ៉ូ-ស៊ីវុត្ថា
ខាងនិស្សិត ក្នុងស្រុកខ្មែរ ម៉ី-រដ្ឋា
ឈុន-ដារ៉ា ជាតំណាង សហគមន៏ ។
៩២- បានដាក់ពាក្យ ទៅស្នើ“បុណ្យ ទិវាជាតិ”
សូមព្រះសង្ឃ គ្រប់អស់ញាតិ សហគមន៏
ព្រះសង្ឃខ្មែរ សូមជួយធ្វើ អន្តរាគមន៏
រួចស្នើសុំ ថ្វាយរាជា ទ្រង់អនុមតិ ។
៩៣- រំលឹកគុណ សម្តេចសង្ឃ នាមជួន-ណាត
ជា“បុណ្យជាតិ” ឲ្យពលរដ្ឋ ប្រណិប័តន៏
ធ្វើរាល់ឆ្នាំ ចាំជានិច្ច កិច្ចបញ្ញត្តិ
កុំឲ្យបាត់ អធិគុណ របស់ទ្រង់ ។
៩៤- ក្នុងពេលនេះ សហគមន៏ ព្រះសង្ឃខ្មែរ
បានកែប្រែ ដាក់បញ្ចូល វារអង្គ
“បុណ្យទិវា រំលឹកគុណ សម្តេចសង្ឃ”
ដោយផ្ចិតផ្ចង់ នឹងអនុវត្ត ក្នុងឆ្នាំថ្មី ។
៩៥- ខាងវិទ្យុ អាស៊ីសេរី វីអូអេ
បានសំណេរ ជួយផ្សព្វផ្សាយ រំគាយន័យ
ជួយជម្រុញ កិច្ចការនេះ ឲ្យជោគជ័យ
ទុកដើម្បី រំលឹកគុណ ដ៏ល្បីល្បាញ ។
៩៦- សូមអរគុណ សំ-បូរិន្ទ និងមាស-ចន
ជួយបំប៉ន អត្ថន័យ ដ៏ស្និតស្នាញ
ខំពុះពារ ចុះចាក់ផ្សាយ តាមបណ្តាញ
គឺបង្ហាញ ឲ្យពលរដ្ឋ ដឹងទង្វើ ។

៩៧- ខាងវិទ្យុ ផ្សាយនៅថ្ងៃ ម្ភៃពីរ-បី(២២-២៣)
ខែមីនា យោងតាមន័យ នៃសម្ដី
បើអស់លោក ចង់គាំទ្រ សូមទានផ្ញើ
ទៅវិទ្យុ មានខាងលើ ឲ្យជួយផ្សាយ ។

៩៨- បើលោកអ្នក សមាគម គាំទ្រច្រើន
គឺបង្កើន ឲ្យញត្តិនេះ ឆាប់ពណ្ណរាយ
មានទម្ងន់ ឆាប់អនុមតិ មិនវែងឆ្ងាយ
អ្នកទាំងឡាយ ក៏ឈ្មោះថា ដឹងគុណលោក ។

៩៩- សូមសម្ដី ដែលយើងដាក់ ជាវារៈ
សូមឲ្យបាន ជាសច្ចៈ កើតផលភោគ
ទេវតាជួយ ហើយលើកស្ទួយ ឲ្យមានជោគ
កុំឲ្យមាន ពួកអ្នកមោឃ មករារាំង ។

១០០- ខាងគណបក្ស ខ្មែរអង្គរ សរសេរញត្តិ
ដាក់ថ្វាយថ្វាត់ ជួយគាំទ្រ ឲ្យបានខ្លាំង
សូមសហគមន៍ ព្រះសង្ឃខ្មែរ មានកម្លាំង
នឹងតតាំង ថ្វាយមហាក្សត្រ អង្គរាជា ។

១០១- សហគមន៍ ព្រះសង្ឃខ្មែរ នឹងនិមន្ត
ទៅសម្ពន្ធ ព្រះមហាក្សត្រ ខែឧសភា
យកចុតហ្មាយ ថ្វាយអង្គក្សត្រ ឆ្នាំនេះណា
ថ្វាយទ្រង់ចារ ដាក់រាជវដ្ឋ បានអនុញ្ញាតិ ។

១០២- ថ្ងៃ២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំសូន្យពីរ(០២)
យើងគុម្ពី បីអង្គា ខំសង្វាត
មួយច័ន្ទវង្ស ពីររដ្ឋា និងមួយទៀត
ដូចសាច់ញាតិ គឺសារ៉ូ ស៊ីវុត្ថា ។

១០៣- បានយកញត្តិ ស្នើសុំនេះ ចូលទៅគាល់
នឹងទ្រង់ផ្ទាល់ សិរីវុឌ្ឍ ដូចប្រាថ្នា
សូមទ្រង់ជួយ ជម្រុញញត្តិ ហើយចាត់ការ
ថ្វាយព្រះមហា សីហនុ នរោត្តម ។

១០៤- លោកកុល-ផេង ហើយនិងទ្រង់ ព្រមទទួល
នឹងសម្រួល បន្តការ តាមសួនសម
សូមការនេះ បានសម្រេច មិនបាច់ខំ
សូមឥន្ទ្រព្រហ្ម ជួយជ្រុំជ្រែង គ្រប់ៗគ្រា ។

១០៥- ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ០៣ ថ្ងៃ១៩
គឹម-ច័ន្ទវង្ស បានរៀបក្បួន ចុះលេខា
ធ្វើចុតហ្មាយ ជាថ្មីទៀត ថ្វាយរាជា
តាមអ្នកសារ លោកខៀវ-ហេង បានដំណើរ ។

១០៦- ទៅចូលគាល់ ព្រះមហាក្សត្រ ខែនេះណា
នេះជាសារ លើកទីបី បានដាក់ស្នើ
សូមសម្តេច សីហនុ ទ្រង់សម្តើ
ជូនទៅលើ សភាជាតិ អនុមតិ ។

១០៧- សូមបងប្អូន ជួយព្យាយាម ជួយធ្វើញត្តិ
ថ្វាយមហាក្សត្រ ដើម្បីទ្រង់ នឹងចែងចាត់
បើគ្នាច្រើន ជាកម្លាំង រដ្ឋអាចកាត់
ធ្វើបញ្ញត្តិ បានលឿនឆាប់ អស់សង្ការ ។

១០៨- ថ្ងៃទី១ ខែមេសា ពីរពាន់បី (២០០៣)
ខ្ញុំកវី គឹម-ច័ន្ទវង្ស បានចាត់ការ
ជាមួយលោក ភេម-សុខុន នាយជលសា
យកឯកសារ អង្គសម្តេច ដាក់វិបសាយ ។

១០៩- ភេម-សុខុន លោកពូកែ អ៊ិន្ទឺណិត
លោកខំស្បិត ធ្វើជាវិប ដើម្បីផ្សាយ
ខ្ញុំតែងកាព្យ ជូនអស់លោក ផងទាំងឡាយ
អានសប្បាយ ព្រះជួន-ណាត ប្រវត្តិអង្គ ។

១១០- បើអស់លោក ជាសិស្សគណ ចង់សហការ
មានឯកសារ ថែមបញ្ចូល ប្រវត្តិទ្រង់
ទាក់ទងខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងតែង ដោយផ្ចិតផ្ចង់
តាមចំណង់ ដែលអស់លោក ប្រាថ្នាប៉ង ។

១១១- ការដឹងគុណ ជាទ្រព្យធន ដ៏ប្រពៃ
យើងត្រូវលៃ សងគុណលោក ជាសំណាង
គឺប្រវត្តិ រួមគ្រប់ទិស យើងចងក្រង
សូមប្អូនបង ជួយខ្ញុំផង ឲ្យព្រោងព្រាត ។
១១២- សូមជូនពរ ទេពបណ្ដាល ចិត្តគ្រប់គ្នា
កុំចងពៀរ ជម្រុះពាល បាត់វិវាទ
អស់ទំនាស់ ហើយពុះពារ កសាងជាតិ
ខំខ្មីឃ្មាត កុំមុសា ទាំងតូចធំ ។
១១៣- អ្នកណាខ្មៅ ចិត្តកម្មៅ សូមវិនាស
សូមឲ្យរាស្ត្រ ជួបប្រទះ តែសុខដុម
សូមកម្ពុជា បានរុងរឿង មានមនោរម្យ
ដែលយើងខ្ញុំ មានប្រាថ្នា សព្វថ្ងៃនេះ ។

កែសម្រួលបន្ថែមបន្ថយៈ
ថ្ងៃទី២១ខែមីនាឆ្នាំ២០០២
ថ្ងៃទី២២ខែកញ្ញាឆ្នាំ២០០២
ថ្ងៃទី១ខែមេសាឆ្នាំ២០០៣

ចន្ទវង្ស / chanvong

ដោយ គឹម-ច័ន្ទវង្ស

អ្នកនិពន្ធខ្មែរទទួលជ័យលាភីតុរង្វាន់ជំនាន់សុតន្តប្រីជាឥន្ទឆ្នាំ១៩៧៣
សូមទាក់ខ្ញុំបាទតាមរយៈ E-mail: chanvongkim@yahoo.com